

יום ראשון

יאנוש קורצ'אק, כרך ה, עמ' 321-324
תרגום: אורי אורלב

היא התעוררה מְחִיכָת ביום ראשון כְּאֵלו הִיְתָה בַת שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה, כְּאֵלו שְׁאֲחֵרֵי שְׁשֵׁת הַיָּמִים שֶׁבִלְתָּה בַּמִּתְפָּרָה
הַמְחִינִיקָה הַיָּה זְכוּלָה לְצֵאת הַיּוֹם וְלִלְכֵת לַכְּנִסְיָה, וְלִטִּיל אַחֲרָיָךְ עִם חֲבֵרְתָּה בַּשְּׂדֵרוֹת, לְרֹאוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה
חֲלָצוֹת פְּרוֹחֵנוֹיּוֹת תְּפֹרוֹת יָפֵה וְ... .

זוֹחָה שְׁמַעָה בַּמִּתְפָּרָה סְפוּרֵי זְעֵה רַבִּים כָּל כָּךְ עַל גְּבָרִים עַד שֶׁפָּחַדָה מֵהֵם יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר מִן הַ"זְקֵנָה" בְּכַבֻּדָּה
וּבַעֲצָמָה.

זוֹחָה הוֹלְכָת עִם סֵפֶר תְּפִלָּה בְּיַד וַיּוֹם רֵאשׁוֹן מִמֶּלֶא אֶת נַפְשָׁה.

אֶת סֵפֶר הַתְּפִלָּה קִבְּלָה מִן הַסַּנְדֵּק שֶׁלָּה שֶׁהַשָּׂאִיר אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת שְׁלֹשֶׁת יְלָדָיו נָסַע לְאֲמֵרִיקָה וְשֵׁם אָבְדוֹ
עִקְבוּתָיו. וְאֶת יוֹם הַרֵאשׁוֹן הַמְזֻהָב הָעֵנִיק לָהּ מִלְאֵךְ הַנְּעוּרִים קַל הַדַּעַת.

כִּמָּה טוֹב שֶׁהַשְּׂמֵשׁ זֹרַחַת, הַמוֹנִי אָדָם מִמְּלָאִים אֶת הַרְחוֹב וְהַחֲנוּיּוֹת סְגוּרוֹת.

טוֹב שְׁבִית הַמְּלָאכָה רִיק עֲכָשׁוּ, וְהַשְׁלָחֲנוֹת הוֹצֵאוּ מִפְּנֵי שֶׁהִזְקֵנָה מְקַבֵּלֶת שֵׁם אוֹרְחִים. שִׁיְהִיָּה שְׂמֵחַ גַּם לָהּ.

כִּמָּה טוֹב שֶׁהַכְּנִסְיָה כֹּה גְדוֹלָה וּמוֹאֲרָת בְּאוֹרוֹת רַבִּים, וְהַעוֹגֵב מִנְּגוֹן. זוֹחָה מִתְּפִלָּת.

הַיָּה מִתְּפִלָּת בְּלֵב מְלֵא שְׂמֵחָה מִפְּנֵי שֶׁהַעוֹלָם יָפֵה כָּל כָּךְ, הָאֲנָשִׁים טוֹבִים בְּעוֹלָם וְצָפוּי לָהּ שֶׁפַּע שֶׁל חֶסֶד אֶפְלוּ
אַחֲרֵי הַמָּוֹת.

הַיָּה מִתְּפִלָּת שֶׁסְטִפְקָה תְּבוּא בְּעוֹד רַגַע, כְּדִי שֶׁתוֹכְלָנָה לְלָכֵת יַחַד לְטִיֵּל, לְצַחֵק, לְקַשְׁקֵשׁ וּלְפִטְפֹט וּלְהַסְתַּכֵּל עַל
חֲלָצוֹת יָפוֹת.

כְּשֶׁכָּבֵר תִּלְמֵד לְתַפֵּר, הַכֵּל יִהְיֶה אַחֲרָת... .

סְטִפְקָה הַגִּיעָה לַכְּנִסְיָה.

אֵךְ לֹא לְמִקּוֹם הַקְּבוּעַ וְהַיָּה לֹא לְבִדָּה; עִם אֵיזָה בְּחוּר.

תְּפִלָּתָה נִקְטָעָה כְּמוֹ חוֹט שֶׁנִּמְתַּח בְּחֶסֶר זְהִירוֹת.

סְטִפְקָה כָּאוּ, אֵךְ הַיָּה מַעֲמִידָה פְּנִים שֶׁאֵינָה רוֹאָה אוֹתָהּ – וְנַעֲלַמְתָּ בְּהַמוֹן.

מָה לַעֲשׂוֹת?

תִּלְדֵךְ לְטִיֵּל לְבִדָּה.

אֵלו יָדְעָה, הִיְתָה לוֹקַחַת לְפָחוֹת אֶת יוֹלָה. לְמֵרוֹת שֶׁעַם הַיְלָדָה הַזֹּאת לֹא הִנָּחָה גְדוֹלָה, תִּתְעַצֵּף וְתִתְחַיֵּל לְנִיב.
וְאֵין עִם מִי לְדַבֵּר.

אֵךְ הַיָּה לֹא תִחְזֹר הַבִּיְתָה... .

פְּקֻעוֹת יְרֻקוֹת צָצוּ עַל עֲנָפֵי הַעֲצִים בְּגוֹן, מִיָּם זֹרְמִים בַּמְזֻרְקָה... .

הַיָּה לֹא תִחְזֹר הַבִּיְתָה. אִמָּא מְבַשֶּׁלֶת עֲכָשׁוּ אַרוּחַת צְהָרִים, הַסִּרִּים מַעֲלִים אֲדִים מְחִנִּיקִים, עַל שְׂמֵשׁוֹת
הַחֲלוֹנוֹת מְרוּחִים פְּסִי לְכָלוֹךְ אַרְכִּים.

לְסְטִפְקָה יֵשׁ בְּחוּר – לַעֲתִים קְרוֹבוֹת אֶמְרָה בְּצַחוֹק שֶׁתִּתְחַיֵּל "לְצֵאת", אָבֵל זוֹחָה לֹא הֶאֱמִינָה. הַרִי זֶה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת נוֹרָא. צָרִיךְ לְהַשְׁחִיר אֶת הַעֵינַיִם, לְהַצְטַבֵּעַ, לַעֲשׂוֹן סִיגְרִיּוֹת, לְהַגְבִּיָּה אֶת הַשְּׂמֵלָה בְּרְחוֹב וּלְהַבִּיט יָשׁוּר
בְּעֵינֵי כָּל אָחֵד.

הַמִּיָּם זֹרְמִים בַּמְזֻרְקָה, אָבֵל יוֹם רֵאשׁוֹן הַתְּעַנּוֹן, מִפְּנֵי שֶׁבְּעוֹלָם מִתְרַחֵשׁ מִשֶּׁהוּ שְׁאֵינוּ מְבַשֵּׁר טוֹבוֹת.

זוֹחָה נִרְעָדָה. עַל בְּרִכְיָה נִפֵּל זֶר סִיגְלִיּוֹת. הַיָּה אֲחֻזָּה בּוֹ בְּשִׁתֵּי אֲצָבָעוֹת וְהַשְּׁלִיכָה מֵעַלְיָה וְהִלָּאָה כְּמוֹ גְּחָלִים
לוֹחֲשׁוֹת.

מִי שֶׁזָּרַק אֶת הַפְּרָחִים עַל בְּרִכְיָה שֶׁל זוֹחָה יָשַׁב בְּשִׁקֵּט, בְּרַגְלִים שְׁלוֹבוֹת וְחֵזֵךְ בְּקִלְיוֹת.

זוֹחָה הִיְתָה צָרִיכָה לְקוֹם וּלְהַסְתַּלֵּק, אָבֵל הַיָּה נִבְהָלָה – וְלֹא הִיְתָה מְסֻגָּלָת. אָבֵל שָׂרַק יַעֲזוֹ לְגַעַת בָּהּ.

אָפּלוּ לאַ הַזִּזוּ אֶת עַצְמוֹ אֵלֶיָּהּ, אָפּלוּ לֹא הַצִּיץ בָּהּ; מִבֵּיט רַק בְּמִזְרָקָהּ.

– לֹא יָפָה לְזֶרֶק פְּרָחִים כָּל כֶּף יָפִים.

הָאָדוֹן חֲבוּשׁ צִלְיִנְדֵר – רְצִינִי – עֲשִׂיר. אֵיךְ הִיא מַעֲזָה? אִזּוֹ מִדּוּעַ הִתְחִיל אֶתָּה?

– מֵאֹד מְאֹד לֹא יָפָה – הוּא אֹמֵר.

אוּלֵי הִיא צְרִיכָה לְקוֹם, לְהָרִים אֶת הַזֶּר, לְהַחֲזִירוֹ לוֹ וּלְלַכֵּת.

– כּוֹ, כּוֹ, עֲלֵמְתִי. קִבְּלֵנוּ חֲנוּךְ רַע – רַע מְאֹד.

הוּא מִמְשִׁיד לְעֵשׂוֹן בְּנַחַת וּמִנְדַּנְד אֶת רִגְלוֹ.

זוֹחָה כָּל כֶּף נִסְעֶרֶת שֶׁהִיא מִתְקַשֶּׁה לְנֶשֶׁם.

– קִבְּלֵנוּ חֲנוּךְ רַע, רַע מְאֹד.

– אֵל תִּתְחִיל אֶתִּי, אֲדוֹנִי – אוֹמֶרֶת זוֹחָה.

– הֵאֵם אֲנִי מִתְחִיל אֶתָּה?

– כָּאֵלוֹ שְׁלֵא?

הִיא עוֹד רוֹצֶה לְהוֹסִיף וְלוֹמֵר לוֹ: "כָּל כֶּף זָקוֹן וְכָל כֶּף טַפֵּשׁ" – אֲבָל אֵינְנָה מַעֲזָה. סֵטְפָקָה הִיְתָה אוֹמֶרֶת מִיָּד – הִיא מִתְנַהֶגֶת בְּרָחוּב בְּכוֹנָה כֶּף שִׁתְּחִילוֹ אֶתָּה, אַחֲרֵיכֶם פּוֹתַחַת עֲלֵיָּהֶם פֶּה גָדוֹל וּמִתְפּוֹצְצַת מִצְחוֹק.

– הַעֲלֵמָה נִקְרָאת בְּנֹדָאֵי מִנְיָה?

– דְּוָקָא לֹא.

הִיא מֵרָצָה שֶׁהִיא יְכוּלָה לְהַכְחִישׁ – לְהַצִּיק לוֹ. לָמָּה שֶׁהִשֵּׁם שְׁלָה יִהְיֶה מִנְיָה?

– כּוֹ, הַעֲלֵמָה מִנְיָה... מִתְחִילִים בְּרָחוּב, וְאֵם יוֹשְׁבִים בְּגוֹן עַל אוֹתוֹ הַסִּפְסָל זֶה לֹא נִקְרָא לְהִתְחִיל, אֲלָא לְשׁוֹחֵחַ, לְדַבֵּר. מִתְחִילִים בְּעָרֵב, וְלֹא בַּיּוֹם. מִתְחִילִים צוֹצִיקִים, וְלֹא אֶחָד כְּמוֹנִי.

זוֹחָה מְרַגֵּשֶׁה שֶׁהֲצִדֵּק עִמוֹ, הִיא לֹא יוֹדַעַת מָה עָלֶיהָ לַעֲשׂוֹת, מָה לוֹמֵר. אֵיזָה מִזֵּל שְׁלֵא אֶמְרָה: "כָּל כֶּף זָקוֹן וְכָל כֶּף טַפֵּשׁ".

– כּוֹ, כּוֹ, הַעֲלֵמָה מִנְיָה.

– שְׁמִי בְּכָלֵל לֹא מִנְיָה.

– וּמָה שְׁמִי, עֲלֵמְתִי?

כְּבָר־כְּבָר רְצָתָה לוֹמֵר: "לֹא עֲנִנְדִּי", אֵיךְ הִתְאַפְּקָה.

עֵבֶר יֵלֵד וְהָרִים אֶת הַזֶּר.

– יֵלֵד, בּוֹא הֵנָּה, אֵלֶּה הַפְּרָחִים שֶׁל הַעֲלֵמָה.

הַיֵּלֵד מוֹסֵר לָהּ אֶת הַפְּרָחִים – זוֹחָה לוֹקַחַת: תִּנְיִחַ אֶת הַזֶּר עַל הַסִּפְסָל וְתֵלֵד.

– בְּדִירְתִי תִלְוִיוֹת הַרְבֵּה תְּמוּנוֹת זְפוֹת! בְּאַחַת מֵהֶן מִצְיָרֶת עֲלֵמָה הַדּוֹמָה לָךְ לְהַפְּלִיא; הַצִּיר אֶמֶר לִי שְׁוֹאֵת הַעֲלֵמָה מִנְיָה. אוּלֵי הוּא טַעָה. אוּלֵי שְׁמִי יוֹזְיָה, אוֹ דְּבִיגָה, אוֹ סִטְפָנָה.

סִמֵּק עָלָה בְּפָנֶיהָ שֶׁל זוֹחָה לְמִשְׁמַע שֶׁם יְדִידְתָּה שֶׁכָּל כֶּף אֲכֻזָּה אוֹתָהּ הַיּוֹם.

– אֵה, אֵם כּוֹ הַעֲלֵמָה סִטְפָקָה.

– לֹא נְכוֹן.

– עוֹד אֵיךְ נְכוֹן.

– דְּוָקָא לֹא, זֶה שֵׁם יְדִידְתִּי.

– אֶת כְּנִרְאָה מְחַבֶּבֶת אוֹתָהּ מְאֹד?

– בְּכָלֵל לֹא.

יליאז קורצאק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورنشاك

הוא השליך את הסיגריה, הציץ בשעון.

– נו, כנראה שהיום כבר לא אדע את שמך, עלמתי...

הוא החוה תנועה כאלו שיש בדעתו ללכת.

– אם כן אולי ברונה, או גניה או זושיה...

הוא מצחיק.

ויושב כל הזמן מרחוק ומדבר כאלו עם עצמו.

– עכשו תנחש בבקשה העלמה זושיה מה שמי.

– זה בכלל לא מענין אותי.

– אם כן מה?

– אם כן שום דבר.

– אה, כמה שהעלמה זושיה רעה, כמה שהיא רעה... האם כל הזשיות כל כך רעות?

האדון שוב הציץ בשעון הזקב הגדול.

העלמה זושיה, אני רק מבקש לא לנשף כמו חתולה... מפני שבדעתי לומר משהו בצחוק.

– יותר טוב שלא תאמר, אדוני.

– טוב, אז לא.

מה הוא רצה לומר.

הוא הדליק סיגריה שניה.

– אולי תסכים העלמה זושיה לבוא לשנות ספל שוקולד ולאכל עינה – כאן בגן.

– אני לא צריכה את השוקולד של אדוני.

היא התרוממה, נסערת, בלי לדעת מה לעשות עם הפרחים.

– ובכן?

– לא.

בשעה שעזבה במהירות שמעה את קולו מרחוק:

– אני אחכה כאן בעוד שבוע.

בשעה שעברה בשדרה צדדית הפנתה את ראשה לאחור: הוא המשיך לשבת באותו מקום ברגלים שלובות.

למרות זאת זוחה בורחת, מגבירה את מהירות ריצתה.

היא מפנה את ראשה, יורדת בריצה לקראת רחובות [שכונת הענין] פוביסלה, למרות שהיא יודעת שאיש אינו רודף אחריה.

גם בשער הבית היא חוזרת ומפנה את ראשה לאחור לעבר האויב הלא נראה.

את הסיגליות היא משליכה לאשפה.

היא נעצרת רק בפניסה לחדר המדרגות: דמעות חונקות את גרונה..

